Ao. 1829. No. 64.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 30 Mei.

WARSCHAU, den 20sten Mei.

Hunne Majesteiten de Keizer en de Keizerin zullen den 2den Junij weder van hier vertrekken, en den 4den dier maand te Sijbillenoord aankomen, waar Hoogstdezelve den 5den en 6den Junij zullen verblijven.

PETERSBURG, den 16den Mei.

Het officiele dagblad behelst de reeds bekende tijding van het aankomen van het Russische hoofdkwartier te Gallatz, en meldt verder: « Al le troepen, die op den linker oever van den Donau overwinterd hebben, zijn in beweging om zich naar de bepaalde vereenigings-punten te begeven. De wegen zijn reeds in eenen tamelijk goeden staat, maar de buiten hare oever getredene rivieren maken den marsch der troepen nog moeijelijk.»

Hetzelfde blad deelt een verslag mede van de mislukte poging der Turken, om bij de dorpen Zizanlit en Dessa in Klein-Wallachije te dringen. Den 11den April werden zij daar, alsmede bij het dorp Rasta, met verlies teruggeslagen. Eenige dagen later vereenigden zich de flottilles van Silistria en Rustschuck, om het aan den mond der Bota geposteerde detachement van den generaal-majoor *Schilder* op te ligten. Den 22sten April kwamen er van Silistria 4 groote gewapende en onderscheidene kleinere vaartuigen, die falkonetten aan boord hadden, wierpen het anker tegenover de verschansingen van den generaal *Schilder*, en schenen de medewerking der flottille van Rustschuck te willen afwachten. In den nacht liet de generaal *Schilder*, tegen over den vijand, in het riet langs den oever van den Donau, eene batterij oprigten, en zond tevens eenige scherpschutters op den regter oever der rivier. Den 25sten, bij het aanbreken van den dag, beschoot de batterij den vijand van voren, terwijl hij in den rug door de op den anderen oever verscholene schutters aangevallen werd. De verschrikte Turken kapten de touwen en namen de vlugt naar Silistria. De generaal *Schilder* maakte reeds beschikkingen, om hen met de weinige vaartuigen, welke hij had, te vervolgen; dan het verschijnen der flottille van Rustschuck, bestaande uit 9 groote vaartuigen en 20 kanonneerbooten, noodzaakte hem terug te trekken en den nieuwen vijand het hoofd te bieden. De Turken hadden reeds eene landing, 2 wersten boven onzen post, bewerkstelligd, tegen welken de vaartuigen mede hun vuur rigteden. Dan moedeloos geworden door het hevige tegenvuur onzer batterij en door de reeds besliste vlugt der flottille van Silistria, scheepten zij zich weder in, en namen de wijk achter de eilanden, bij het dorp Popi gelegen. Wij hadden bij deze gelegenheid geenen doode en slechts 2 gekwetsten.

— De Courant van Tiflis meldt, dat, volgens berigten uit Gurie, de bevelhebber der Turksche troepen, *Keja Oglu*, pacha van drie paardenstaarten, bij het gevecht van 17 Maart in den voet gekwetst en deswege naar Trapazunt teruggekeerd is. Het kommando der troepen heeft de pacha *Tutschi-Oglu* overgenomen, wien 3000 man gevolgd zijn, zoodat hij zich thans met 17,000 man en 6 stukken geschut tusschen Kabulet, Kintrischi en de vesting Nikolajewsk bevindt, waar hij de door ons vernielde verschansingen laat herstellen.

FRANKFORT, den 25sten Mei.

Volgens berigten uit Konstantinopel, van den 28sten April, was daags te voren eindelijk een gedeelte van de Turksche vloot naar de Zwarte Zee afgezeild. De overige oorlogschepen zouden spoedig volgen. De Sultan zou zich voorloopig naar Bujukdere begeven, om aldaar te blijven, of, wanneer de omstandigheden het mogten vereischen, naar Karaburnu te gaan.

Reeds sints 14 dagen liepen te Konstantinopel geruchten van onderhandelingen en laatstelijk zeide men, dat de Russische staatsraad *Antoon van Fonton* te Schumla was aangekomen, om aldaar met den groot-vizier te spreken. Misschien echter heeft zijne zending alleen betrekking [illegible] over de uitwisseling der krijgsgevangenen. [illegible] zijn dezer dagen in vrijheid gesteld.

— [illegible] de Moldavische grenzen, van den 6den [illegible] hebben er [illegible] met de Turken plaats gehad. Er waren geruchten [illegible] voordeelen behaald, Baltschik, tusschen Varna en [illegible], en zelfs Sisepolis heroverd hadden; maar [illegible] geloof geslagen.

ODESSA, den 8sten Mei.

De jongste berigten uit de omstreken van Varna gewagen wel van aanvallen der Turken op Baltschick en Kavarna, doch bevestigen niet de geruchten, welke onlangs in omloop waren, van een gevecht, dat ten nadeele der Russen zou afgeloopen zijn.

Te Varna en Sisepolis is alles in den besten staat. Het Russische garnizoen heeft de laatstgemelde plaats zeer versterkt en alle omringende hoogten terraswijze met batterijen voorzien. Er zijn alhier verscheidene schepen uit Sisepolis aangekomen, aan wier boord zich eenige honderd Bulgaren bevonden, die derwaarts gevlugt waren, uit hoofde het geheele land rondom en tot aan Adrianopel toe verwoest, en niets voor hun onderhoud overgebleven was.

De Russische vloot zou zich in de bogt van Sisepolis bevinden.

PARYS, den 26sten Mei.

Bij eene koninklijke ordonnantie van den 24sten, is het getal generaals bij de landmagt bepaald: er zullen zijn 100 luitenant-generaals en 200 generaals-majoor. Het getal maarschalken is op twaalf vastgesteld.

— Den 7den dezer zijn te Oporto, op last van don *Miguel*, zestien menschen ter dood gebragt, omdat zij in der tijd gehechtheid aan eene constitutionele regering hebben laten blijken. Onder hen bevond zich een oud man van 60 jaar, die voor een der deugdzaamste ingezetenen bekend stond. Ten zelfden dage zijn elf andere personen om dezelfde redenen, levenslang verbannen.

BRUSSEL, den 26sten Mei.

Bij besluit van den 24sten dezer, heeft Z. M. het opperbevel over de schutterijen in het rijk opgedragen aan Z. K. H. den Prins van Oranje, onder den titel van kolonel-generaal.

— Z. M. is heden morgen te vijf ure van hier naar Lier en Antwerpen vertrokken. H. K. H. Prinses *Marianne* zal Z. M. tot Mechelen vergezellen, van waar H. K. H. heden naar deze residentie zal terugkeeren.

H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses *Marianne* zullen morgen namiddag naar Bonn vertrekken.

Van den [illegible] Mei.

Z. M. heeft zich gisteren eenigen tijd te Mechelen opgehouden en de shawl-fabriek bezocht. Z. M. heeft zich vervolgens naar Lier begeven en aldaar ontbeten, na de zijden-fabriek in oogenschouw genomen te hebben. Kwartier over drie ure heeft de Koning zijne intrede te Antwerpen gedaan. De schutterij stond voor den ingang van het paleis, waar Z. M. is afgestapt, en de muzijk heeft het volkslied aangeheven. De Koning heeft het publiek en de dames, welke zich voor de vensters van het Meir-plein bevonden, minzaam gegroet. De toevloed van menschen was groot.

— Er is weder een ongeluk te Antwerpen gebeurd. Men is daar bezig aan de herstelling van den ouden schouwburg. Eergisteren is daarvan een oude muur ingestort, waaronder zes werklieden zijn bedolven. Drie hunner zijn levenloos van onder den puinhoop gehaald; de drie overige zijn gekwetst, maar niet gevaarlijk.

's GRAVENHAGE, den 25sten Mei.

In de gewone jaarlijksche bijeenkomst van de Handel-maatschappij, heeft de president verslag gedaan wegens derzelver operatien over het boekjaar 1828. Uit hetzelve is gebleken, dat de daling der koloniale producten in den loop van dat jaar op de markten van Europa een' ongunstigen invloed heeft gehad op deze operatien, zoodanig, dat ten gevolge van nog andere bezwarende omstandigheden, de schaden de baten hebben overtroffen; — dat de maatschappij zich mitsdien genoodzaakt zal zien, zich aan Z. M. den Koning te wenden voor het volledig bedrag der interessen, en dat daarenboven nog eene afschrijving van het kapitaal zal gevorderd worden, welke echter het bedrag van 2 pCt. niet te boven zal gaan.

De voorzitter heeft echter tevens den voordeeligen invloed doen opmerken van de maatschappij op de Nederlandsche scheepvaart en nijverheid, en berekend, dat de waarde der in 1828 uitgevoerde goederen heeft bedragen ƒ 4,200,000; dat is ƒ 200,000 meer dan in 1827; en dat de nationale nijverheid daarin heeft gedeeld voor ƒ 3,[illegible],000; dat is ƒ 350,000 meer dan in laatstgemelde jaar.

In 't jaar 1828 heeft de maatschappij bevracht 5[illegible] schepen, metende 13,500 lasten; waaronder 32 in Nederland gebouwde bodems, metende 7700 lasten. Voor de verzekering zelfs der rijkste ladingen heeft zij geene buitenlandsche hulp behoefd.

Mengelwerk.

Over de staatkunde van het Wellingtonsche ministerie, vooral omtrent *Candia*.

Nog naauwelijks is *Europa* een weinig teruggekomen van de verbazing over de ongehoorde vermetelheid van een ministerie, hetwelk de onbeschaamdheid heeft, om van een eiland, toebehoorende aan eene door *hetzelve erkende* bondgenoote, de onderdanen dier Vorstin, welke aldaar eene schuilplaats komen zoeken, gewapenderhand en met kanonschoten te weren; of diezelfde geest openbaart zich van nieuws op een ander punt van den aardbol. Dezelfde menschen, die zich niet schamen, om de ongelukkige uitgewekene *Portugezen*, die op *Terceira*, de bezitting hunner Koningin, welke in *Engeland quasi* de gastvrijheid geniet, aan land willen komen, te vuren, — die zelfde menschen doen thans al het mogelijke, om het aloude *Kreta*, het vroegst beschaafde land in *Europa* en *het laatste*, hetwelk, na eene heldhaftige verdediging van *negen en twintig* jaren, onder den scepter der *Ottomannen* heeft moeten bukken, te beletten van zijne vrijheid gewapenderhand te herwinnen. *Rusland* tracht den *Egyptischen* Pacha, dien verraderlijken moordenaar der *Mammelukken*, die zoo gaarne het door hem half uitgemoorde *Nubie* met *Grieksche* slaven zou willen bevolken, te beletten, van zich op *Kreta* te nestelen, om *Afrikaansche* woestheid de plaats van *Europische* beschaving voor altijd te doen vervangen. *Rusland* wil niet, dat de edele *Grieksche* bewoners, die met eene geestdrift, hunner vaderen waardig, tegen de *Turksche* verdrukkers zijn opgestaan, door wilde *Arabieren* verplet en vernield worden op het oogenblik, dat zij door de uitputting der *Turksche* bezettingen op het punt zijn, hun doel te bereiken. *Engeland behoeft* daartoe niet mede te werken. Het kan al zijne teederheid voor den Grooten Heer bot vieren: mits het slechts andere onafhankelijke natien niet belette, met hunne vloten te doen wat zij willen. Maar neen! de *beheerscheresse des Oceaans* is zeer geërgerd, dat eene mogendheid, die als zeemagt eerst honderd jaren oud is, de stoutheid heeft van eene rol te vervullen, die eigenlijk aan *alle Europische* magten zou passen, de medewerking tot bevrijding van *Candia*. *Rusland* verklaart dit eiland, hetwelk aan zijnen verklaarden vijand toebehoort, volgens dat zelfde regt, in staat van *blokkade*, volgens hetwelk *Engeland* eenmaal het inloopen in alle havens van *Frankrijk* en deszelfs bondgenooten, van *Texel* tot *Bayonne* en zelfs tot *Cadix*, wilde beletten. Kan het nu niet ontkennen, dat de eene mogendheid op zee even zoo veel regt heeft als de andere (en, hoezeer in *praktijk* geweldig tegen die leer gekant, durft het die echter in *theorie* nog niet loochenen) zoo is de vraag: wat aan het *Britsche* ministerie regt geeft, om *Rusland* te beletten, van deszelfs *Grieksche* bondgenooten, op *Candia*, in een oogenblik, wanneer eene kortstondige *blokkade* de ontruiming des eilands *moet* ten gevolge hebben, bij te staan, en dus dat heerlijke eiland van de wreedste slavernij te bevrijden? — Het regt der volken zeer zeker niet; dit blijkt uit het zoo even aangehaalde voorbeeld; want welke schade *Rusland* ook leed door de *blokkade* van *Frankrijk*, de *Britten* zouden het zeer kwalijk genomen hebben, zoo het die had durven schenden. Eene afspraak der drie zoogenoemde *bemiddelende* mogendheden misschien, om *Candia* aan *Turkije* te laten! Dan, om nu niet eens te spreken van het ondoelmatige, om *zulk* eene bezitting, waarvan de grootste meerderheid der bevolking uit *Grieken* bestaat, in handen der *Turken* te geven, en dus *Morea* en de *Cycladen*, die men toch, zoo 't heet, bevrijden wil, in eene gedurige angst te laten voor eene naburige magtige *Turksche* bezetting, die zekerlijk op dezen sleutel des *Archipels* zal onderhouden worden, — om nu niet te gewagen van de ongerijmdheid, eene, na de afscheiding der *Cycladen* zoo volstrekte *geïsoleerde* bezitting, als 't ware een afgescheiden lid, aan *Turkije* te laten; — zoo vragen wij, kan *Rusland* die overeenkomst gesloten hebben? Zouden deszelfs vlootvoogden in de *Middellandsche Zee* daarvan dan niet verwittigd zijn? En welk een regt kan toch *Engeland* voorwenden, om zulk eene overeenkomst te eischen, daar het tot nu toe *niets* voor de *Grieksche* zaak heeft gedaan, dan de medewerking tot den slag bij *Navarino*, welke de regering openlijk als een *ongelukkig voorval*, *gedesavoueerd*, en den admiraal, die te *Navarino* hielp zegevieren, ook uit de *Middellandsche Zee* heeft teruggeroepen. Wat voor regt kan zulk eene mogendheid voorwenden, om de grenzen van *Griekenland* naauwer te beperken, hetwelk aan *Engeland* niets te danken heeft, maar integendeel door *Britsche* agenten, in den beginne zijner omwenteling, op last van CASTLEREAGH, op het snoodst geleden heeft; van *Griekenland*, dat in *Frankrijk* alleen zijnen redder uit de klaauwen van IBRAHIM-*Pacha* vond; van *Griekenland*, dat, ja wel, eene leening uit *Engeland* heeft ontvangen, maar waarvan verre weg het meeste aan de vingeren der *onbaatzuchtige Engelsche* heeren, welke die bezorgen moesten, is blijven kleven!

Maar er is nog een regt, volgens hetwelk de *Engelschen* niet alleen de *Portugezen* mogen beletten, om op hun *eigen* eiland *Terceira* te landen, en de *Russen*, om de *Grieken* ter herovering van hun *eigen* eiland *Kreta* te helpen, maar nog veel meer, dat bekrompen gemoederen denken, dat tegen de eeuwige wetten der regtvaardigheid en de stellingen van het volkenregt strijdt. Het is (dit erkende eens een *Engelschman*, in het naauw gedreven, en toch niet willende erkennen, dat zijne ministers ongelijk hadden) het is het *regt van den sterksten*, het *kanonieke regt*, zoo als NAPOLEON eens al schertsend zeide. Dat dus de *Engelschen* ophouden, zich over hunnen langen worstelstrijd tegen den man des gewelds te beroemen! Die man deed hetzelfde wat zij, doch meer bekrompen, meer kleingeestig, met een' schijnheiliger glimp doen. Hij kwam er voor uit, dat hij niets ontzag, wat hem tot zijn doel kon leiden; hij was ten minste nog een opregte booswicht: maar WELLINGTON en PEEL?! Voor den naam des eersten ware het te wenschen geweest, dat hij, gelijk GUSTAAF ADOLF, in de armen der overwinning te *Waterloo*, als held der menschheid, ware gesneuveld, of toch, na zijne terugkeering uit *Frankrijk*, als zegevierend veldheer gestorven ware, of nog liever, ambteloos en geëerd zijnen roem had genoten. Zijn ministerie zal zijne lauweren, te *Waterloo* behaald, doen verdorren. Immers, de *katholijke emancipatie* (al keurt men de zaak ook goed) was niet zijn *doel*, maar slechts *middel*, om de handen ruim te hebben tot de ondersteuning zijner geliefkoosde *Turken*. Dit wordt door vele *Engelschen* erkend en is ook eene onbetwistbare zaak, blijkens de uitrustingen, die, in betrekking tot dezen *Russisch-Turkschen* oorlog, gemaakt worden.

Wij zeiden zoo even, dat het ondoelmatig en ongerijmd zou zijn, *Kreta* of *Candia* aan de *Turken* te laten. Wij mogen er bijvoegen dat het onmenschelijk zou zijn, vermits juist dáár de *Grieken* misschien het meest verdrukt waren, door een bestuur van *Turken*, dat onder de slechten hunner natie het allerslechtste is. « Geen land of wingewest
« van het *Ottomannische* rijk, » zegt de reiziger SIEBER, « wordt slech-
« ter bestuurd dan het eiland *Kreta*. Alle *Turken*, groot en klein, doen
« er wat zij willen, zonder zich ergens aan te storen, of iemand naar
« de oogen te zien. — Zij worden in hunnen euvelmoed door niets be-
« teugeld, maar laten *pacha's* en andere beambten van *Konstantinopel*
« overkomen, en met den buit, dien zij van de arme *Grieken* bijeen ge-
« schraapt hebben, vertrekken, wanneer zij zelve maar doen mogen het-
« geen hun gelust. (1) Men ziet, zegt die zelfde nieuwere reiziger, (die
echter vóór den opstand der *Grieken* schreef,) elders: (2) « Men ziet uit
« dit verhaal, hoedanig in dit land de toestand der *Grieken* is. Gave
« God, dat er spoedig een eind aan kwame, en de gewenschte dag der
« verlossing eerlang voor hen aanbrake! — Bezitten zij iets van waarde,
« zij toonen het liever aan eenen vreemdeling dan aan hunne stadgenooten;
« en nooit kan men het iemand aanzien of hij eenig vermogen heeft;
« want om geen gevaar te loopen van hun zuur gewonnen goed te ver-
« liezen, verbergen zij het zorgvuldig, en nemen den schijn aan als of
« zij dood arm waren. Rijkdom is hier eene hoofdmisdaad, en geeft ge-
« durig tot vervolgingen en knevelarijen aanleiding, die eerst dan ophou-
« den, wanneer de *Turken* overtuigd zijn, dat er niet meer te halen is.
« Men kan zich naauwelijks voorstellen, hoe nadeelig eene zoo slaafsche
« en onmenschelijke handeling op de natie werkt; hoe zij van alle eerge-
« voel, vertrouwen en achting voor de bestaande wetten beroofd wordt;
« terwijl zij zich overal door omgekochte verspieders omringd en bela-
« gerd ziet, die, om het eigendom van den vreedzamen burger des te ze-
« kerder te kunnen verteren, door valsche beschuldigingen of verdichte
« aanklagten bewijzen moeten, dat zij het bloed- en schandgeld in geen
« geval om niet ontvangen.

« De mishandelingen (3) welke de *Grieken* zich op *Kreta*, vóór dat
« OSMAN-*Pacha* aan het bestuur kwam, moesten laten welgevallen, gaan
« alle geloof te boven. Eens werd een *Griek*, die op een muilezel zat,
« door twee *Turken* te paard ontmoet. *Sta*, riep de een en klim af! —
« *Blijf zitten*, schreeuwde de ander, of ik schiet u overhoop! — De
« *Griek*, die geen van beiden kende, en ook bij hen niet bekend was,
« zag de zaak voor eene grap aan, [illegible] redden door met
« den eenen voet [illegible] den anderen op
« den grond zetten. De *Turken* evenwel namen hem dit zeer kwalijk,
« dewijl zij hem in het stof hadden willen zien krimpen! Zonder zich
« dus een enkel oogenblik te beraden, schoten zij beiden hunne geladen
« pistolen op hem af: lieten hem dood liggen, en reden verder als of er
« niets gebeurd was. Ten tijde van het *Bairams*-feest gaan de *Turken*
« met schietgeweer over straat, en doen vreugdeschoten; bij welke gele-
« genheid menige *Griek*, enkel uit de grap, werd nedergelegd. Eens ging
« een bejaard geestelijke voorbij een koffijhuis, een ruwe *Turk* schreeuw-
« de hem toe, dat hij zijn kapje moest afzetten en op een' paal hangen,
« dewijl hij zijn geweer beproeven wilde. De oude man deed sidderend

(1) SIEBER's *Reis naar het eiland Kreta*, (*Mdaal.* 1823, II D. bl. 244.
(2) I D. bl. 328, 329.
(3) II D. bl. 104—106.

het geen hem bevolen werd, waarop de *Turken*, in plaats van op de pauis te mikken, hem zelve voor het hoofd schoot, zich verontschuldigende met zijne schouders op te halen en te zeggen, dat hij het kapje gemist had. — Een ander geestelijke had twee dochters, beide zedige en eerbare meisjes. Twee onmenschelijke *Turken*, die met elkander afspraak gemaakt hadden, traden op een' zekeren avond in zijn huis, en verlangden nachtverblijf. De man verontschuldigde zich, maar te vergeefs, zij dringen binnen, en noodzaakten hem zelf twee lichten in de hand te houden, en ooggetuige te zijn van den gruwelijken smaad, die hem werd aangedaan.» Toen, door de komst van OSMAN-*Pacha*, in 1812, deze gruwelen eenigzins gestuit werden, beklaagde zich een Turk, «dat het *Bairams*-feest zeer slecht en droevig was afgeloopen. Begrijp,» zeide hij, «er is geen enkele *Griek* doodgeschoten. Te voren was het beter, toen vielen de kerels, dat het eene lust was om aan te zien.» — En dit bestuur, *deze* gebieders verdedigt het tegenwoordige *Engelsche* ministerie, en wil niet, dat zij door de ongelukkige *Grieken*, onder welke zij onlangs weder een vreesselijk moordtooneel hebben aangerigt, uit dit overweldigde eigendom zullen worden verdreven! — Indien eenmaal in latere eeuwen een lofredenaar WELLINGTON zal verheffen, wegens zijne zegepralen in *Spanje*, zal de onpartijdige stem der geschiedenis daarop antwoorden: maar hij heeft ook de ongelukkige *Portugesche* ballingen met kanonschoten uit *Europa* verdreven! — Hij was de overwinnaar van NAPOLEON; — maar ook de beschermer en vriend van den moordenaar MIGUEL! — Hij heeft de overweldiging in *Frankrijk* doen vallen; — maar hij heeft de vrijheid in *Griekenland* op alle mogelijke wijze tegengewerkt, en bepaaldelijk *Kreta* aan de overweldiging en de moorden der *Turken* hergeven! — Hij is een veldheer zonder wedergâ; — maar ook een staatsman, zoo als er sedert het ministerie van BUCKINGHAM en ARLINGTON, onder KAREL *den tweeden*, in *Engeland* niet geweest is, die zoo geheel in tweestrijd is met de verwachtingen en behoeften der beschaafde wereld en der vrijheid, en met *Brittannie's* eere. Maar zekerlijk wordt de handelwijs van dit ministerie in *Engeland*, door het publiek afgekeurd? Helaas! ware dit zoo. Maar zelfs de *Times*, sedert het orgaan der tegenpartij, schaamt zich niet, uit haat tegen *Rusland*, den eersten minister in dezen ten hoogsten te prijzen. De *Britsche* natie schijnt zijne handelwijze zeer fraai, zeer natuurlijk, zeer overeenkomstig met hare eere te vinden. Hoe komt toch haar zedelijk gevoel, hetwelk omtrent onze zwarte medemenschen zoo bij uitstek teederlijk prikkelbaar is, zoo hard en verstompt ten aanzien onzer blanke medemenschen en medechristenen? Wel! het antwoord is gereed. Als die knape *Grieken* eens vrij en magtig werden, dan zullen zij schade doen aan onzen *Levantschen* handel! Dat heeft met de domme *Turken* geen nood. Dus *Candia* blijft aan de *Turken*. — *Rule Brittannia!*

ZALT-BOMMEL.

Ter vervulling der vacature, veroorzaakt door het vertrek van Do. *J. C. Rhiem*, naar *Amsterdam*, is door den E. Kerkeraad der hervormde gemeente alhier, den 21. en 25. Mei 1829 geformeerd het volgende Twaalftal: DD. *H. J. van Hoorn* te Voorburg; *J. E. Kist* te Zeist; *J. van der Feltz* te Beverwijk; *A. Hazeu* te Delfshaven; *L. G. Pareau* te Nederlangbroek; *W. Lamarée* te Geldermalsen; *J. Smijtegelt van der Hoek* te Bergen op den Zoom; *J. H. Gunning* te Vlaardingen; *P. J. Koolhaas* te Waardenburgh en Nederijnen; *J. J. Rambonnet* te Rennes binnendijks; *K. de Koning* te Arkel, en *W. J. Crol* te Gameren. Zestal: *H. J. van Hoorn*, *L. G. Pareau*, *W. J. Crol*, *A. Hazeu*, *J. H. Gunning*, *J. van der Feltz* met het lot tegen Do. *J. Smijtegeld van der Hoek*. — En drietal: *H. J. van Hoorn*, *L. G. Pareau*, *J. H. Gunning*; en daaruit beroepen de wel eerwaarde zeer geleerde heer *Louis Gerlach Pareau*, phil. theor. Mag. lit. hum. et Theol. Doctor en Predikant te Nederlangbroek.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 27sten Mei 1498 werd LODEWIJK XII tot Koning van *Frankrijk* gekroond.

Den 27sten dito 1626 beviel de gemalin van Prins FREDERIK HENDRIK van eenen zoon, WILLEM geheeten, die den 1sten van Hooimaand gedoopt en naderhand zijnen vader opgevolgd is.

Den 27sten dito 1689 werd A. HEINSIUS raadpensionaris van *Holland*.

Den 27sten dito 1756 zag MAXIMILIAAN JOSEPH, Koning van *Beijeren*, het eerste levenslicht.

Den 28sten dito 1578 werd de eerste hervormde regering te *Amsterdam* benoemd, [illegible] twee dagen te voren, de schout en onderen regerende wethouderschap [illegible] in verscheidene vaartuigen uitgeleid was.

Den 28sten dito 1579 [illegible] te *Antwerpen* een vreeselijk oproer uit, waarbij men de overheid [illegible] tegen den zin van den Prins van ORANJE, wel [illegible] ter stad uit te leiden.

Den 29sten dito 1453 verplaatste MAHOMED II [illegible] *Constantinopel*. —

Den 29sten dito 1578 werd de groote kerk te *Haarlem* [illegible]

Den 29sten dito 1618 werd de laatste of 180ste vergadering der *Dordsche* sijnode gehouden; men ging toen naar de groote kerk aldaar, waar LYDIUS weder eene leerrede hield; wordende de wethouderschap vervolgens door BOGERMAN en de *Assessoren* bedankt voor de gunst en beleefdheid, aan de *Sijnode* in hare stad bewezen.

Den 29sten dito 1692 viel er een geduchte zeeslag voor tegen de Fransche vloot, tusschen LA HOGUE en BARFLEUR.

Den 30sten dito 1416 werd HIERONIMUS VAN PRAAG te *Constans* verbrand.

Den 30sten dito 1574 stierf KAREL IX, Koning van *Frankrijk*.

ARNHEM, den 30sten Mei.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Pas:

Den 29 Mei 1 El 5 Palm 0 Duim; gewassen 0 D., gevallen 0 D

Den 30 dito 1 El 5 Palm 0 Duim; gewassen 0 D., gevallen 0 D

Getrouwd:

C. F. ROOS, van *Amsterdam*, en S. C. VAN HAMEL.

HUIZE BAANK, onder WARNSVELD, bij ZUTPHEN, den 26sten Mei 1829.

Getrouwd:

F. VAN ENGELENBURG, Weduwe van M. E. HEYMINK, en E. A. BRAND.

ARNHEM, den 27sten Mei 1829.

VOORST, den 25sten Mei 1829. Mijne geliefde Echtgenoote *HELENA ALEIDA HOFFMAN*, beviel heden, door Gods goedheid, voorspoedig van eene DOCHTER.

A. FAURE BEECKMAN.
Predikant.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der STAD *DOESBORGH*, zijn voornemens, op Dingsdag den 9den Junij aanstaande, des middags ten 12 ure, ten Raadhuize, in het openbaar aan te besteden, Een GEBOUW op de NIEUWE BEGRAAFPLAATS, voor eenen Opzigter, met eene LIJKKAMER, voor gemelde Stad, met de daartoe vereischte MATERIALEN en WERKLOONEN.

Zullende het Bestek en de Conditien 14 dagen te voren op de Stads Secretarie ter lezing worden voorgelegd.

Doesborgh, den 23sten Mei 1829.

Burgemeester en Wethouderen voornoemd,
J. A. TENGBERGEN.
Ter ordonnantie van dezelve,
J. LANGLOIS, Jr.

Het STEDELIJK BESTUUR van *LEEUWARDEN* willende benoemen eenen ZANGMEESTER, tot het geven van Theoretisch en Practisch Onderwijs in de *Stedelijke Muzijkschool* aldaar, zoo worden, namens hetzelve, door Commissarissen over gemelde School, bij deze, uitgenoodigd, allen die vermeenen de vereischten daartoe te bezitten en genegen zijn dien Post te aanvaarden, om zich, voor den eersten Julij eerstkomende, in persoon of met vrachtvrije brieven en met overlegging van de noodige Attesten, te vervoegen bij Commissarissen voornoemd.

De voordeelen, aan dezen Post verbonden, zijn: eene jaarwedde uit Stads Kas van *f* 300, — en een zeker aandeel in de jaarlijksche Contributien der Leerlingen, waarvan de opbrengst bij het tegenwoordig getal derzelven *f* 125, — à 130, — kan beloopen; hebbende de Meester bovendien ruimen tijd, tot het geven van Private Lessen, ter zijner beschikking.

Leeuwarden, den 12den Mei 1829.

Namens Commissarissen,
H. VAN NOORD.

De ONTVANGER der ALGEMEENE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ ter BEGUNSTIGING van de VOLKSVLIJT te *TIEL*, zal verpachten: de SMALLE en KRIJTENDE TIENDEN, gelegen in het Ressort van deszelfs Kantoor, te weten:

Op Zaterdag den 13den Junij 1829, des voormiddags ten tien ure, te *Buren*: de SMALLE en KRIJTENDE TIENDEN onder *Buren*, *Erichem*, *Asch*, *Achter den Hang*, *Beusichem*, [illegible] en *Buurmalsen*; benevens vijf perceelen HOOILANDEN, gelegen in de twee laatstgemelde gemeenten.

Op Dingsdag den 16den Junij, des voormiddags ten negen ure te *Geldermalsen*: de SMALLE TIENDEN, van *Geldermalsen*, [illegible] *Deil* en *Meteren*, benevens de KRIJTENDE TIENDEN in de [illegible] gelegen; alsmede ten zelfden dage, des voormiddags [illegible] de SMALLE en KRIJTENDE TIENDEN van *Wadenoijen* en *Zennewijnen*.

Voorts Op Zaturdag den 20sten Junij, des voormiddags ten negen ure, te *Tuil*, de SMALLE TIENDEN, onder *Opijnen*, *Nergijnen*, *Waardenburg*, *Tuil*, *Haaften* en *Hellouw*, benevens de KRYTENDE TIENDEN in de drie laatstgemelde Gemeenten; en eindelijk ten zelfden dage, des namiddags ten vier ure, te *Varik*, de SMALLE TIENDEN van *Varik* en *Heesselt*.

Wordende tevens hier mede aan alle daarin gading hebbende bekend gemaakt, dat de hier voren vermelde KRYTENDE TIENDEN ditmaal voor eenen termijn van vier en een half jaar, ingaande primo Julij 1829, en eindigende ultimo December 1833, ter Verpachting zullen worden aangeboden.

De Ontvanger voornoemd,
H. M. VAN ERMEL.

IN EN UITGAANDE
REGTEN EN ACCYNSEN.

De Ondergeteekende, ONTVANGER der IN- en UITGAANDE REGTEN en ACCYNSEN te *ARNHEM*, als daartoe behoorlijk gemagtigd, is voornemens, op Dingsdag den 16den Junij 1829, des voormiddags ten negen ure, ten zijnen Kantore, ten overstaan van den heer Arrondissements Inspecteur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te *Arnhem*, in het openbaar aan de meestbiedenden, voetstoots, voor Kontant Geld te verkoopen: de navolgende AANGEHAALDE GOEDEREN, verdeeld in onderscheiden Kavelingen, volgens notitie, ten Kantore voorhanden, als:

13 Stukjes Zijden Stof.
70 1/12 Dozijn Stukjes Zijden Lint.
115 5/12 Dozijn Zijden Doeken.
1 Stukje Passement.
1 Stukje Tulle.
161 1/2 Dozijn halfzijden Doeken.
1 Stukje Zijden Fluweel.
1 Pond 5 Oncen Katoenen Garen.

Zullende voormelde Goederen op Maandag den 15den Junij 1829, des voormiddags van tien tot een, en des namiddags van drie tot zes uren, ten Kantore voornoemd, voor een ieder te zien zijn, en omtrent de Conditien van verkoop aldaar de vereischte informatien kunnen worden bekomen.

Arnhem, den 27sten Mei 1829.

De Ontvanger voornoemd,
G. VAN HASSELT.

---

† † † Het BUITENGOED *SCHOONOORD*, § § alleraangenaamst, kort bij de stad *Arnhem*, aan de † Wandeling, bekend onder de benaming van *Onderlangs en Bovenover*, tegen de helling van den berg gelegen, waarvan de openbare toeslag is bepaald op Dingsdag den 9den Junij eerstkomende, des avonds ten 6 ure, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, is op den 26sten Mei laatstleden ingezet, als volgt:

1ste *Perceel*.

Een hecht en sterk, zeer wel onderhouden, HEERENHUIS, TUINMANSWONING, MOES- en VRUCHTTUINEN, met een KOEPEL boven op den berg, aan den Utrechtschen Straatweg grenzende; en BOSCHJE en aangename WANDELINGEN. En een schoon uitzigt hebbende over den *Rijnstroom* en daar achter liggende *Betuwe*; ter somma van *f* 12,580.00.

2de Perceel.

Een vruchtbare TUIN met KOEPEL en twee BERGLOOTSEN, K No. 49, gelegen tusschen den *Utrechtschen* Straatweg en den ouden Utrechtschen weg, zeer nabij het eerste perceel, waarmede hetzelve gemakkelijk vereenigd kan worden; ter somma van *f* 1571.00.

3de Perceel.

3o. Een TUIN en GROND, K No. 50, tusschen den ouden Utrechtschen weg en het Klinkerpad, langs den Ouden Kraan allernaast het eerste perceel gelegen, waarmede het zeer gemakkelijk vereenigd kan worden; ter somma van *f* 661.00.

Massa van de perceelen 1 en 3 ter somma van *f* 14,185.00.

Generale massa van de drie perceelen te zamen ter somma van *f* 15,860.00.

Voorschreven Buitengoed, met de naar behooren aangelegde beplante en bezaaide TUINGROND, kan dadelijk, na den toeslag aanvaard en met er woon betrokken worden.

Men adressere zich om onderrigt, ten aanzien der Conditien van Verkoop, ten Kantore van den Notaris Mr. *G. VAN ECK*, in de Bakkerstraat te *Arnhem*; en om aanwijzing bij *E. TRAANBOER*, Meester Smid in de Koningstraat aldaar.

---

† † † Men is voornemens, om, ten overstaan van den Notaris † † Mr. *GERARD VAN ECK*, op Maandag den † vijftienden Junij 1829, des avonds ten zes ure, in het Logement *het Zwijnshoofd* te *Arnhem*, bij inzet, en veertien dagen daarna, zijnde den 29sten daaraanvolgende, ter zelver uur en plaats, bij toeslag, in het openbaar te verkoopen:

Twee WONINGEN onder een dak, in de Brouwersteeg, te *Arnhem*, Wijk E No. 129 en 130.

Ten aanzien der Conditien kan men onderrigt bekomen ten kantore van genoemden Notaris in de Bakkerstraat te *Arnhem*.

---

§ § § Door vertrek UIT DE HAND TE KOOP, § § eene aanzienlijke en sedert drie jaren nieuw opgebouwde § HEEREN HUIZINGE, voorzien van verscheidene KAMERS, KEUKENS, vijf ZOLDERS voorts STALLING, PAKHUIS en SCHUUR, mitsgaders eenen nieuwen aangelegden TUIN en BOOMGAARD, groot omtrent een Bunder; alles staande en gelegen in het midden van het groote aangename en volkrijke Dorp *Uden*, kanton *Ravenstein*, 2 1/2 ure van *Grave* en vier uren van *'s Hertogenbosch*, zijnde in hetzelfde huis, welke tevens zoo door ligging als groote ZOLDERS, zeer geschikt is voor den Graanhandel, sedert verscheidene jaren de Wijn-Negotie met succes geëxerceerd en welke Affaire ook kan overgenomen worden. Te bevragen ten kantore van den Notaris *FENEMA*, te *'s Hertogenbosch*, brieven franco.

---

† † † TE KOOP, om naar verkiezing te aanvaarden: het § § voor weinige jaren nieuw aangelegde en door zuiver bron- § water, met een verval van vier ellen, gedreven wordende PAPIER-FABRIEK, WATERLOO, gelegen te *Apeldoorn*, nabij het *Loo*, en de Straatwegen op *Deventer*, *Zutphen*, *Arnhem*, *Utrecht* en andere Steden, en op een vierde uurs afstand van de nieuwe Vaart naar de *Zuider Zee*, bestaande in: WRYFMOLEN, HAMERMOLEN, HANG- en DROOGZOLDERS, met PERSEN en verdere GEREEDSCHAPPEN, twee kapitale HUIZEN, zeven arbeiders WONINGEN, TUINEN, PLANTSOEN, BOUW- en WEILANDEN, met of zonder bijgelegen BOERENERVE, voor verdere uitbreiding vatbaar en tevens geschikt tot een aangenaam BUITEN-VERBLYF.

Kooper kan, des verkiezende, ruim de helft van den kooprijs, tegen een eerste hijpotheek, op aannemelijke voorwaarden, op kusting blijven behouden.

Informatien kunnen met vrachtvrije brieven aangevraagd worden bij den Notaris *MULLER* te *Apeldoorn*.

---

§ § § De Ondergeteekende, bij zijne gevestigde KAARSENMAKERY eene FABRIEK van HARDE (zoogenaamde SPAANSCHE) ZEEP, in alle soorten aangelegd hebbende, waarvan de kwaliteit niets te wenschen overlaat, brengt zulks langs dezen weg ter kennis van het geëerde Publiek, met de bemerking, dat hij dezelve tegen de billijkste prijzen zal debiteren, waarom hij zich dan ook bij deze in ieders gunst durft aan te bevelen, onder belofte eener prompte bediening.

Nijmegen, den 15den Mei 1829.

J. P. CRAMER.

---

† † † Tegen billijke prijzen en conditien zijn bij den ondergeteekenden te bekomen: DUIMS- en ANDERHALFDUIMS KEULSCHE DEELEN.

G. HOLLAND,
Mr. Timmerman, wonende bij G. PETERS, op de groote Markt te Arnhem.

NEDERLANDSCHE
STOOMBOOT-MAATSCHAPPY.

Bepaling der afvaart gedurende de maand Junij 1829.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*:	§ Van *Arnhem* naar *Rotterdam*:
Zondag den 31 Mei 's morg. 6 ure	Maandag den 1 Junij morg. 9 1/2 ure
Zondag den 7 Junij 's morg. 6 ure	Maandag den 8 Junij midd. 12 ure
Zondag den 14 Junij 's morg. 6 ure	Maandag den 15 Junij morg. 9 1/2 ure
Zondag den 21 Junij 's morg. 6 ure	Maandag den 22 Junij morg. 9 1/2 ure
Zondag den 28 Junij 's morg. 6 ure	Maandag den 29 Junij morg. 9 1/2 ure

Correspondeerende aldus de aankomst en het vertrek der Stoomboot te *Arnhem* met de Diligences van en naar *Zutphen*, der Onderneming van den Heer *L. VERMEULEN*.

Men kan informatien bekomen bij de Agenten van voornoemde *Maatschappij*, de Heeren *VAALMAN* en *TRIBBELS*, te *Nijmegen* en bij den Heer *B. BLECKMANN* te *Arnhem*. Zijnde het Kantoor van den laatstgenoemden ten huize van de Weduwe *R. MEEUWSEN*, Logementhoudster aan de Rijnbrug en de legplaats der Boot aan de Stads-Kade verplaatst.

---

† † † POSTWAGEN-BERIGT.

VERANDERING VAN UUR.

De Ondergeteekende heeft de eer het Publiek ter kennis te brengen, dat, te beginnen 1 Junij 1829, de gewone Postwagen op *'s Hertogenbosch* van *Nijmegen* zal vertrekken, dagelijks, des morgens ten elf ure, in plaats van namiddags ten een ure, om nog den zelfden avond aan te komen te *'s Hertogenbosch* om 5 1/2 ure, voor het vertrek der Diligence naar *Luik* en *Maastricht*. Te *Breda* des avonds 10 1/2 ure, in correspondentie staande met *Braband* en *Frankrijk*. [illegible] ure, na aankomst der Diligence [illegible] om aan te komen te *Nijmegen* [illegible] correspondeerende alle dagen direct op *Arnhem* en *Zutphen*, alsmede op den Snelwagen naar *Kleef*, geheel *Duitschland* en op de dagelijks afvarende Stoombooten.

D. ARIëNS.

---

† † § WELKE IS DE LANDTAAL IN *BELGIE?*

Deze vraag, welke thans aan de orde van den dag is, zal men volledig beantwoord vinden, in het Werk, getiteld: *Over het Herstel en de Invoering der Nederlandsche Taal*, door *L. G. VISSCHER*.

Van hetwelk nog een klein getal Exemplaren voorhanden is, welke bij den Uitgever *BREST VAN KEMPEN*, te *Brussel*, en derzelfs Correspondenten te bekomen zijn, à *f* 1.20, in plaats van den voormaligen prijs van *f* 1.80.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.